

Aan: De heer R. Jetten, minister voor Klimaat en Energie
minister-KE@minEZK.nl
Postbus 20401
2500EK Den Haag

Betreft: Europese ministerraad Energie en Klimaat 21 januari 2022 te Amiens;
stop zetten van Europese stimuleringsmaatregelen in RED en ETS voor gebruik
van houtachtige biomassa bij 'duurzame' energieproductie

Datum: 17 januari 2022

Van: Comité Schone Lucht, Leefmilieu en Mobilisation for the Environment

Geachte minister Jetten,

Wij willen u allereerst feliciteren met uw nieuwe functie als minister voor Klimaat en Energie van Nederland. We hopen dat u in deze cruciale positie uw invloed in deze zeer belangrijke strijd voor onze toekomst goed kunt aanwenden en wensen u daarbij veel succes.

We benaderen u vanwege de Europese ministerraad Energie en Klimaat die aanstaande 21 januari te Amiens plaatsvindt. In deze brief gaan wij in op onze grote zorgen en bezwaren met betrekking tot de lopende onderhandelingen over het EU Fit for 55-klimaatpakket, en **in het bijzonder de behandeling van biomassa in de richtlijn hernieuwbare energie (RED) en in het Europese emissiehandelssysteem voor CO₂ (ETS)**. Net als palmolie voor biobrandstoffen, een tragisch precedent, heeft de RED de EU-lidstaten in staat gesteld om bedrijven te stimuleren houtachtige biomassa te verbranden voor energieproductie. Dit vindt op direct wijze met financiële steun (zoals SDE++ subsidie in Nederland) plaats en indirect door de uitstoot van broeikasgassen uit biomassa in het ETS als nul te beoordelen en daarmee financieel niet te belasten (geen CO₂-heffing)¹. **De verbranding van houtachtige biomassa telt momenteel mee voor de Europese doelstelling voor hernieuwbare energie. Dit ondanks de CO₂-uitstoot van houtstook die per eenheid energie groter is dan de uitstoot bij steenkolen (en welke andere fossiele brandstof dan ook). De extra houtkap die biomassaverbranding veroorzaakt, vernietigt de veerkracht van bossen en de rol van bossen als natuurlijke koolstofopslag. Biomassaverbranding is duidelijk geen 'klimaatoplossing' en [deze prikkels moeten zo snel mogelijk worden beëindigd](#).**

Enorme groei biomassa-industrie

Dit beleid kwam voort uit een aanvankelijk motief om fossiele brandstoffen te vervangen. Maar de gevolgen van deze vervanging door houtachtige biomassa, blijken nu zeer groot in de zeer beperkte tijdschaal die we hebben om de ergste gevolgen van de klimaatcrisis te vermijden. De RED en ETS hebben de kunstmatige en enorme groei mogelijk gemaakt van een biomassa-industrie waarvan de [activiteiten nu bossen vernietigen](#) en schade toebrengen aan gemeenschappen die van deze bossen afhankelijk zijn, in [Europa](#) en over [de hele wereld](#).

---

¹ In 2020 werd ongeveer 16 miljard euro [subsidie](#) aan de biomassa-industrie in de EU gegeven als openbare financiële steun. De recente toename van fossiele brandstoffen en CO₂-belasting hebben, tot onze grote zorg, in sommige plaatsen, [zoals Estland, de verbranding van biomassa mogelijk en winstgevend gemaakt, nog afgezien van de subsidies](#). De biomassa-industrie geniet namelijk een groot concurrentievoordeel doordat de CO₂-taks voor de grote uitstoot van broeikasgassen niet hoeft te worden betaald. Terwijl de CO₂-uitstoot van biomassaverbranding groter is dan die van steenkool.

Twee verkeerde veronderstellingen

De huidige EU-aanpak om biomassa als "klimaatneutraal" te kwalificeren, is gebaseerd op twee veronderstellingen, namelijk:

1. dat bossen opnieuw zullen aangroeien en bossen alle CO₂-emissies die door houtkap en verbranding worden veroorzaakt, zullen terugwinnen.
2. dat bossen dit onmiddellijk (zonder vertraging in de tijd) doen.

De eerste veronderstelling is gedeeltelijk onjuist. Indien bossen worden vervangen vindt dit grotendeels door aanleg van boomplantages (monoculturen) plaats. Boomplantages zijn [aanzienlijk slechter](#) in het vastleggen en opslaan van koolstof en ook een ramp voor de biodiversiteit. Individuele bomen kunnen worden herplant, maar bossen niet. 30% van de cumulatieve wereldwijde CO₂-emissies is afkomstig van [veranderingen in landgebruik](#) in het verleden. Verandering van bossen in boomplantages is een sprong in het diepe, mede gezien de effecten die klimaatverandering nu al op bossen heeft.

De tweede veronderstelling is volledig onjuist: het duurt tientallen jaren tot eeuwen voordat deze bossen/ boomplantages deze extra CO₂-uitstoot van biomassaverbranding opnieuw hebben vastgelegd. Een tijd die we simpelweg niet hebben als de EU haar klimaatdoelstellingen voor 2030 en 2050 wil halen.

Conclusies Gemeenschappelijk Centrum voor Onderzoek van Europese Commissie

De schade aan het klimaat en de biodiversiteit die wordt veroorzaakt door industriële biomassaverbranding die we hier weergeven, is niet gebaseerd op veronderstellingen, maar op wetenschappelijke feiten. Zelfs het eigen Gemeenschappelijk Centrum voor Onderzoek (Joint Research Center, JRC) van de Europese Commissie heeft in [het laatste rapport](#) vastgesteld dat de meeste houtige biomassa die in de EU wordt verbrand, schadelijk is voor het klimaat en de biodiversiteit².

Oproep wetenschappers aan wereldleiders

Het snel vergroten van de rol van hernieuwbare energie in onze energiemix tegen 2030 is van het grootste belang voor ons vermogen om de wereldwijde gemiddelde temperatuur onder de 1,5 graad te houden. Maar als het EU-beleid voor hernieuwbare energie de [bossen van Europa en de wereld](#) blijft vernietigen, zal het tegenovergestelde van wat het beoogt, worden bereikt. Zoals [vijfhonderd wetenschappers](#) onlangs in een brief aan wereldleiders stelden: "We dringen er bij u op aan om zowel de klimaat- als biodiversiteitsdoelen van de wereld niet te ondermijnen door over te schakelen van het verbranden van fossiele brandstoffen naar het verbranden van bomen om energie op te wekken". Het is ook belangrijk aan te geven dat biomassa een [grote bron van luchtvervuiling](#) is. Een bron die veel te veel vermijdbare sterfgevallen veroorzaakt, gezien de bescheiden bijdrage van biomassaverbranding aan de energieproductie.

---

² Europese bossen absorberen nu al 15 procent minder koolstof dan in 2005. Dit zal zo blijven tenzij het beleid structureel verandert. De huidige [duurzaamheidscriteria voor bosbiomassa in de RED doen niets](#) om zelfs de ergste gevallen van biomassaverbranding in Europa te stoppen. Zo staan duurzaamheidscriteria toe dat [natuurlijke bossen in Frankrijk worden gekapt](#) en tot pellets worden vermalen. Waarna de kaalgekapt gebieden vervolgens opnieuw worden beplant met dennenplantages (monoculturen). Ze laten toe dat oerbossen op inheems Sami-land in Zweden op zeer grote schaal worden gekapt ([zie hier de beelden van de desastreuze schade in Zweden die is aangebracht door kaalkap](#)). De criteria laten toe dat [bossen met een hoge natuurwaarde in Estland, natuurlijke dennenbossen in Portugal](#) en vele andere bossen in Europa worden omgezet in bio-energie. Dit om een aantal voorbeelden te noemen. Al deze vernietiging gebeurt in naam van de productie van hernieuwbare energie en wordt als legaal beschouwd.

Rol van Zweden en Finland in EU-raad

De lopende herzieningen van de RED en van het ETS moeten de manier waarop bio-energie wordt behandeld, fundamenteel veranderen: **houtige biomassa³ moet worden uitgesloten van de lijst van brandstoffen die in aanmerking komen voor de RED, en het is noodzakelijk dat de biomassa-industrie gaat betalen voor haar echte broeikasgasemissies, in het kader van de ETS.**

Momenteel bestaat het gevaar dat de discussie in de EU-Raad wordt gedomineerd door Zweden en Finland die namens hun industriële bosbouwbelangen lobbyen om de houtverbranding voor energie verder te vergroten. Het is van cruciaal belang dat de Nederlandse regering met andere regeringen samenwerkt om een progressieve alliantie te vormen om de bossen en het klimaat te beschermen.

Wij vragen u onze bovengenoemde bezwaren tijdens de (gecombineerde) Europese ministerraad Klimaat & Energie en Milieu in te brengen. Daarnaast ontvangen wij graag uw reactie op onze brief. Ook willen wij deze zaken graag zo snel mogelijk met u in een overleg bespreken.

Met vriendelijke groet,

Dr. F. Swart, voorzitter Comité Schone Lucht, fennaswart25@gmail.com,
<https://comiteschonelucht.nl/> .

Drs. M. Visschers, bestuurslid Leefmilieu info@maartenvisschers.nl , 06-34428154,
<https://www.leefmilieu.nl/> .

Drs. J. Vollenbroek, voorzitter Mobilisation for the Environment, johan@mobilisation.nl,
<https://mobilisation.nl/nl/> .

Bijlage: Position Paper 30 Europese NGO's:

[https://www.fern.org/fileadmin/uploads/fern/Documents/2021/RED -
NGO Position Paper 1 .pdf](https://www.fern.org/fileadmin/uploads/fern/Documents/2021/RED_-_NGO_Position_Paper_1.pdf)

---

³ Zowel zgn primaire als secundaire houtige biomassa. Primaire houtige biomassa is direct afkomstig uit het bos. Secundaire houtige biomassa is afkomstig van verwerking van hout zoals bijvoorbeeld resthout uit houtzagerijen. Dit resthout dient hoogwaardig te worden toegepast (waarbij koolstof langdurig wordt vastgelegd) en niet te worden verbrand.